

УДК 339.9

Антонюк К.І.¹ Робоча А.А.²

¹д-р. екон. наук, проф. НУ «Запорізька Політехніка»

²студ. гр. ГФ-211 НУ «Запорізька Політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ АФРИКИ

Започаткування співпраці з перспективними у багатьох векторах африканськими країнами є продовженням серйозної роботи Українського союзу промисловців і підприємців, спрямованої на прискорення інтеграції в європейський, світовий економічний простір, пошук на міжнародних теренах надійних ділових партнерів та вигідних ринків збуту вітчизняної продукції.

Україні також варто розвивати співробітництво з країнами-постачальниками, насамперед, енергетичної сировини – нафти і газу. Серед країн-експортерів енергоносіїв перспективними для співробітництва є країни Північної Африки, які експортують вуглеводні до країн Європи і їхнє значення у найближчі роки зростатиме, адже 56% розвіданих запасів

вуглеводневої сировини перебуває саме у цій частині африканського континенту. Наближеність до Європи, а також зручні й порівняно дешеві шляхи транспортування нафти через Середземне море роблять цей субрегіон дуже привабливим і перспективним. Сьогодні Алжир, Єгипет і Лівія домінують у Північній Африці в галузі видобутку та переробки нафти. Однак, все більше конкурують з ними Марокко і Туніс. У Тунісі, наприклад, понад 50 іноземних компаній вже інвестували свої кошти у пошук і наступну розробку родовищ нафти і газу. Тут спостерігається тенденція до постійного зростання капіталовкладень. Місткий ринок цих країн міг би стати додатковим споживачем української високо і середньо технологічної продукції.

Серед інших напрямів і форм українсько-африканського співробітництва не можна не торкнутися такої перспективної форми розширення постачань високотехнологічної продукції на африканський ринок, яким є військово-технічне співробітництво, яке до 1991 р. розглядалося африканськими країнами як важливий чинник у створенні умов їхньої політичної й економічної незалежності. Так, Україна може запропонувати свої послуги таким державам, як: Ангола, Мозамбик, Ефіопія, Алжир, Лівія, Бенін, Ботсвана, Кабо-Верде, Нігерія, - у модернізації ними величезних запасів озброєнь радянського виробництва. Адже пільгові умови цього виду співробітництва забезпечували близько 44% імпортих потреб африканських держав у військовій техніці, озброєнні й спорядженні. Подальшому розширенню співробітництва у військовій сфері, безумовно, сприяло б збільшення кількості міждержавних угод з низкою платоспроможних африканських країн.

Існує широкий спектр можливостей українсько-африканського співробітництва у сфері інфраструктури, розвиток будівництва та транспорту. Є всі передумови для розвитку української присутності на ринку авіаційних пасажирів перевезень та вантажоперевезень.

Найперспективнішим для розгортання українсько-африканського співробітництва є весь південноафриканський регіон, де порівняно міцну економіку мають ПАР, Ботсвана, Намібія, Зімбабве, швидко прогресує Мозамбик. На базі встановлених і порівняно розвинутих українсько-єгипетські відносин варто просуватися в інші держави регіону вздовж русла річки Ніл – Судан, Кенію, Уганду й Ефіопію.

Але зусилля вітчизняної зовнішньоекономічної політики в цьому напрямі будуть малоефективними без орієнтації на встановлення тісних політичних, господарчих та технічних контактів з країнами – субрегіональними центрами сили. До таких держав слід віднести Алжир, Єгипет, Південно-Африканську Республіку, Нігерію, Кенію, Гвінею. Така політика уявляється доцільною з огляду на дію низки факторів об'єктивного

характеру, що є похідним від особливого статусу згаданих держав. Саме ці країни володіють більшою часткою природних ресурсів, засобів виробництва та інфраструктури материка. Маючи значний вплив в окремих районах Африки, вони спроможні мобілізувати політичний потенціал регіонів в рамках міждержавних організацій і як осередки інтеграційних процесів можуть сприяти утвердженню присутності України на ринках членів відповідних економічних об'єднань.

Треба визнати, що з метою усунення наявних протиріч між кон'юнктурними і стратегічними цілями українсько-африканських торговельно-економічних зв'язків, для успішної реалізації істотного потенціалу українсько-африканських відносин необхідна політична, правова і кредитно-фінансова підтримка учасників зовнішньоекономічної діяльності з боку державних структур. За відсутності державної допомоги і підтримки розширення економічного співробітництва України з країнами Африки навряд чи можливо вирішення таких завдань, як: модернізація деяких раніше побудованих промислових і енергетичних об'єктів; розширення експорту промислової продукції, зокрема військової техніки, на комерційній основі; створення умов для стабільного і довгострокового одержання на взаємовигідній основі необхідних вітчизняній економіці видів мінеральної сировини і сільськогосподарської продукції; об'єднання розрізаних учасників зовнішньоекономічної діяльності у таку організаційну структуру, яка б забезпечила просування на африканський ринок новітніх українських технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Україна і світ. Економічні зв'язки. – Знання: Київ., 2002. – 237 с.
2. Ерман Г. Недооцінена. Як Африка може врятувати майбутнє України // BBC News Україна. – 2020. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-52988666>. (дата звернення: 27.03.23)